

U dnešní

<https://doi.org/10.5817/NR2019-1-8>

Staronové pohledy: Lev Tolstoj dnešními očima

I

БУШКАНЕЦ, Л.Е. (ed.): *Рецепция личности и творчества Льва Толстого*. Казань: Казанский федеральный университет, 2017. ISBN/978-5-00019-833-9.

U kurz. 100

рецензии

Zdálo by se, že Lev Tolstoj bude narozen od Fjodora Dostojevského – z ruské literární a hlavně románové tradice přece jen méně významný a někteří si určitě i dnes myslí, že jeho umění je pro dnešní dobu v podstatě mrtvé. Opak je pravdou, a to nejen v souvislosti s různými tolstojovskými výročími (2010, 2018). Zdá se, že právě to, co bývalo příčinou menšího zájmu o Lva Tolstého, tedy posun od estetiky k etice, od románu k didaxi, je právě nyní aktuální. Prodírat se houštím sekundární literatury, díly různých tolstojologů ruských, sovětských, francouzských, amerických, německých, je takřka nemožné. Přítomný tematický sborník koncentruje určitou skupinu především ruských badatelů v spojení zejména s italy a klíčovou roli v něm hraje editorka

I I

Lá
Te ?!

Lija Buškanec a dále Vjačeslav Krylov, kteří napsali po dvou statích. Na jedné straně jde o opatrné revize dosavadních pojetí, objevy nových témat nebo spíše zasutých přístupů, tedy jak děl Lva Tolstého tak prací o něm, na straně druhé o „aplikaci“ děl velkého romanopisce a vizionáře v jiných druzích umění nebo jako předloha aktualizací.

O orgc.

← Příliš nerozumím rozdělení svazku na oddíly. První se nazývá **Díla Lva Tolstého, která udržovala jeho literární pověst** (že by *Zpověď* a lermontovovský pretext, jež jsou předmětem obou studií tohoto oddílu, takto určovaly tolstojovskou legendu?). Podobně další oddíly svým pojmenováním nemohou být skutečným dělicím kritériem – až na výjimky, třeba Lev Tolstoj pro děti (např. teoretické problémy recepce, literární věda a kritika o Tolstém nebo Tolstoj a svět ve 20. století vlastně prolínají takřka všechny studie, představující vsudypřítomné aspekty jakéhokoli pojednání). Myslím, že takové dělení je zbytečné.

Varšavská rusistka Ludmiła Łucewicz(ová) analyzuje v úvodní studii Tolstého *Zpověď* jako doklad problému viny jako dominanty tehdejšího autorova uvažování a současně uzavření krizové etapy jeho vývoje a počátku nové „křesťanské“ fáze jeho díla, umělecky nepochybně slabší, ale eticky výrazné a moderně řečeno, mediálně zajímavé.

Italská rusistka Alessandra Carbone (Pisa) zkoumá lermontovovský pretext „kavkazských“ děl Lva Tolstého. Obě autorky se nutně opírají o klíčovou formalistickou koncepci Borise Ejchenbauma *Mladý Tolstoj* (1922). Na jedné straně Tolstoj vyšel z romantické šablony, jíž se však postupně vzdaloval, na druhé straně vytváří méně schematický, „psychologičtější“ model prozaického díla (objektem zkoumání byly novely *Kozáci* a *Vpád*). S tím částečně nesouhlasím. Ruský romantismus

НОВАЯ РУСИСТИКА [№ 2/2019 (XIII)]

L.O.

~

10,

←

N.A.

6x

Fé